

Date: 9th August-2026

MILLIY QADRIYATLARNI OMMALASHTIRISHDA OMMAVIY AXBOROT
VOSITALARI VA IJTIMOIIY TARMOQLARNING ROLI

Fayzullojeva Chehronabonu Lazizovna

Nizomiy nomidagi O'zMPU Tarix fakulteti "Milliy g'oya, ma'naviyat asoslari va
huquq ta'limi" yo'nalishi 1-bosqich talabasi

Annotatsiya: Ushbu maqolada milliy qadriyatlarni asrab-avaylash, rivojlantirish va keng jamoatchilik orasida ommalashtirishda ommaviy axborot vositalari hamda ijtimoiy tarmoqlarning o'rnini tahlil qilinadi. Globallashuv va raqamli texnologiyalar jadal rivojlanayotgan bugungi sharoitda milliy o'zlikni anglash, tarixiy xotirani saqlash, urf-odat va an'analarni yosh avlodga yetkazish muhim ahamiyat kasb etmoqda. Maqolada televideniye, radio, matbuot, internet nashrlari, videoplatformalar va ijtimoiy tarmoqlarning milliy qadriyatlarni targ'ib qilishdagi imkoniyatlari yoritiladi. Shuningdek, zamonaviy media vositalaridan samarali foydalanish, sifatli milliy kontent yaratish va yoshlarning media savodxonligini oshirish bo'yicha ham fikrlar ilgari suriladi.

Kalit so'zlar: milliy qadriyatlar, ma'naviyat, ommaviy axborot vositalari, ijtimoiy tarmoqlar, milliy o'zlik, tarixiy xotira, yoshlar, raqamli texnologiyalar, milliy kontent, media savodxonlik.

Milliy qadriyatlar har bir xalqning tarixiy tajribasi, ma'naviy merosi, urf-odatlari, an'analari, tili, madaniyati va dunyoqarashini o'zida mujassam etadi. Ular milliy o'zlikni anglash va jamiyatning ma'naviy birligini ta'minlashda muhim ahamiyatga ega. Ayniqsa, globallashuv jarayonlari jadallashayotgan bugungi davrda milliy qadriyatlarni asrab-avaylash va ularni yosh avlodga yetkazish dolzarb vazifalardan biridir. Axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining rivojlanishi natijasida insonlarning axborot olish va tarqatish imkoniyatlari keskin kengaydi. Bugungi kunda televideniye, radio, internet nashrlari va ijtimoiy tarmoqlar jamiyat hayotining ajralmas qismiga aylandi. Shu sababli milliy qadriyatlarni targ'ib qilishda an'anaviy usullar bilan bir qatorda zamonaviy media imkoniyatlaridan samarali foydalanish zarur. Ommaviy axborot vositalari va ijtimoiy tarmoqlar nafaqat axborot yetkazish, balki jamiyatning dunyoqarashi va qadriyatlariga ta'sir ko'rsatish imkoniyatiga ham ega. Shu nuqtayi nazardan, milliy qadriyatlarni zamonaviy va yoshlar uchun qiziqarli shaklda taqdim etish muhim ahamiyat kasb etadi. Milliy qadriyatlar xalqning ko'p asrlik tarixiy va madaniy tajribasi asosida shakllangan ma'naviy boylik hisoblanadi. Ona tiliga hurmat, kattalarni e'zozlash, kichiklarga g'amxo'rlik, mehmondo'stlik, mehr-oqibat, oilaparvarlik, vatanparvarlik, milliy bayram va marosimlar milliy qadriyatlarning muhim ko'rinishlaridandir. Milliy qadriyatlar yosh avlodning ma'naviy tarbiyasida ham katta o'rin tutadi. Ular yoshlarni o'z tarixini bilishga, ajdodlar merosini qadrlashga va jamiyat oldidagi mas'uliyatini his etishga undaydi. Shu bilan birga, milliy qadriyatlarni asrab-avaylash ularni faqat o'tmish merosi sifatida saqlab qolish degani emas. Ularni zamonaviy hayot bilan uyg'unlashtirish, yosh avlodga tushunarli va qiziqarli shaklda yetkazish ham muhimdir. Televideniye, radio,

Date: 9th August-2026

gazeta va jurnallar milliy qadriyatlarni keng jamoatchilikka yetkazishda uzoq yillardan buyon muhim vosita bo'lib kelmoqda. Televideniya milliy tarix, madaniyat, adabiyot va san'atga bag'ishlangan ko'rsatuvlar, hujjatli filmlar, tarixiy seriallar hamda ma'rifiy dasturlar orqali aholining milliy meros haqidagi bilimlarini oshirish mumkin. Radio orqali esa milliy musiqa, folklor, adabiyot va xalq og'zaki ijodiga oid materiallarni keng auditoriyaga yetkazish imkoniyati mavjud. Bosma nashrlar va internet nashrlari ham milliy qadriyatlarning turli jihatlarini yoritishda muhim ahamiyatga ega. Tarixiy maqolalar, olimlar va ijodkorlar bilan suhbatlar, milliy urf-odatlar haqidagi materiallar yoshlarning qiziqishini oshirishi mumkin. Ommaviy axborot vositalarining yana bir muhim vazifasi — milliy qadriyatlarni zamonaviy hayot bilan bog'lab ko'rsatishdir. Masalan, milliy hunarmandchilik, milliy taomlar, an'anaviy kiyimlar, xalq amaliy san'ati va milliy musiqa haqida zamonaviy formatdagi ko'rsatuvlar tayyorlash orqali qadriyatlarni keng auditoriyaga yetkazish mumkin. Bugungi kunda ijtimoiy tarmoqlar axborot almashishning eng tezkor vositalaridan biriga aylandi. Instagram, Telegram, YouTube, TikTok va boshqa raqamli platformalar orqali qisqa vaqt ichida katta auditoriyani qamrab olish mumkin. Ijtimoiy tarmoqlarning asosiy afzalliklaridan biri - foydalanuvchining nafaqat axborot oluvchi, balki uni yaratuvchi va tarqatuvchi sifatida ham ishtirok etishidir. Milliy qadriyatlarni ommalashtirishda quyidagi kontentlardan foydalanish mumkin:

- tarixiy shaxslar va ajdodlarimiz haqida qisqa videolar;
- milliy urf-odatlar haqida ma'rifiy roliklar milliy hunarmandchilik jarayonlarini ko'rsatuvchi videolar;
- xalq og'zaki ijodi namunalari;
- milliy musiqa va san'atga oid materiallar;
- milliy taomlar va ularning tarixi haqidagi kontentlar;
- qadimiy shaharlar va tarixiy obidalar haqida videolar;
- kitob va adabiyotga oid tavsiyalar;
- yosh ijodkorlar ishtirokidagi loyihalar.

Bunday kontentlar yoshlarning milliy merosga bo'lgan qiziqishini oshirishi va milliy o'zlikni anglashiga ijobiy ta'sir ko'rsatishi mumkin. Yoshlar milliy qadriyatlarni kelajak avlodga yetkazuvchi asosiy ijtimoiy guruhlardan biridir. Shu sababli ularning milliy qadriyatlarga munosabati jamiyatning ma'naviy kelajagi uchun muhimdir. Bugungi yoshlar raqamli muhitda faol bo'lgani sababli milliy qadriyatlarni targ'ib qilishda ham aynan shu muhitdan samarali foydalanish kerak. Yoshlar uchun qiziqarli, qisqa va mazmunli kontent yaratish orqali tarix, madaniyat va milliy an'analarni zamonaviy formatda taqdim etish mumkin. Masalan, yosh blogerlar, jurnalistlar, talabalar va ijodkorlarni milliy qadriyatlarga bag'ishlangan loyihalarga jalb etish samarali natija berishi mumkin. Bu orqali yoshlar nafaqat tayyor ma'lumotni qabul qiladi, balki milliy qadriyatlarni targ'ib qiluvchi kontentni o'zlari ham yaratadilar.

Milliy qadriyatlarni ommalashtirishda kontentning mazmuni bilan bir qatorda uning taqdim etilish shakli ham muhimdir. Yoshlar uchun mo'ljallangan kontent zamonaviy, estetik va tushunarli bo'lishi kerak. Yurug' va faqat nazariy ma'lumotlardan iborat materiallar o'rniga real hayotiy misollar, qisqa videolar, intervyular, hikoyalar, infografikalar va podkastlardan foydalanish auditoriya qiziqishini oshiradi. Shuningdek,

Date: 9th August-2026

milliy kontent yaratishda tarixiy va ilmiy ma'lumotlarning ishonchliligiga alohida e'tibor berish lozim. Noto'g'ri yoki tekshirilmagan ma'lumotlar milliy tarix va madaniyat haqidagi tasavvurlarning buzilishiga olib kelishi mumkin. Internetdagi axborotlar sonining ortib borishi media savodxonlikning ahamiyatini yanada oshirmoqda. Yoshlar turli manbalardan kelayotgan axborotlarni tahlil qilish, ishonchli manbalarni aniqlash va yolg'on ma'lumotlardan ehtiyot bo'lish ko'nikmalariga ega bo'lishi zarur. Media savodxonlik rivojlangan yosh milliy qadriyatlarga oid ma'lumotlarni ham tanqidiy va ongli ravishda qabul qiladi. Shu sababli ta'lim muassasalarida media savodxonlikni rivojlantirish milliy ma'naviyatni himoya qilishning zamonaviy mexanizmlaridan biri sifatida qaralishi mumkin.

Xulosa qilib aytganda, milliy qadriyatlarni asrab-avaylash va ommalashtirishda ommaviy axborot vositalari hamda ijtimoiy tarmoqlarning imkoniyatlari juda katta. Ayniqsa, raqamli texnologiyalar rivojlanayotgan bugungi sharoitda milliy qadriyatlarni yosh avlodga zamonaviy va qiziqarli shaklda yetkazish muhim vazifalardan biridir. Televideniye, radio, matbuot, internet nashrlari va ijtimoiy tarmoqlar orqali milliy tarix, madaniyat, til, urf-odat va an'analarni keng targ'ib qilish mumkin. Bunda asosiy maqsad milliy qadriyatlarni shunchaki namoyish etish emas, balki ularning mazmun-mohiyatini yoshlar ongiga singdirishdan iborat bo'lishi kerak. Shuningdek, milliy qadriyatlarni targ'ib qilishda yoshlarning o'zlarini faol ishtirokchi sifatida jalb etish, ularning ijodiy imkoniyatlaridan foydalanish va zamonaviy media formatlarini qo'llash samarali natija beradi. Demak, ommaviy axborot vositalari va ijtimoiy tarmoqlardan oqilona va maqsadli foydalanish milliy o'zlikni anglashni kuchaytirish, tarixiy xotirani asrash va milliy qadriyatlarni kelajak avlodga yetkazishda muhim zamonaviy mexanizm bo'lib xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi.
2. O'zbekiston Respublikasining "Ommaviy axborot vositalari to'g'risida"gi Qonuni.
3. O'zbekiston Respublikasining "Yoshlarga oid davlat siyosati to'g'risida"gi Qonuni.
4. Ma'naviyat, milliy qadriyatlar va media savodxonlikka oid ilmiy-uslubiy adabiyotlar.